

Janakkala

JANAKKALAN KUNNAN ESI- JA PERUSOPETUKSEN OPPILAIDEN KOULUKULJETUSPERIAATTEET

Sivistyslautakunta 13.12.2023
Voimassa 1.8.2024 alkaen

Sisällys

1. YLEISET PERIAATTEET	2
1.1. Perusopetuslaki 21.8.1998/628.....	2
1.2. Koulumatkan pituus	2
1.3. Koulumatkan vaarallisuus	3
1.4. Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus	3
1.5. Kuljetukset esiopetukseen.....	3
1.6. Koulunkäynti oppilaaksiottoalueen ulkopuolella	4
1.6.1. Huoltajan hakemuksesta.....	4
1.6.2. Opetuksen järjestäjän ohjauksesta.....	4
1.7. Yhteishuoltajuus.....	4
1.8. Kuljetukset hoitopaikkaan, lääkäriin yms.....	4
1.9. Kuljetusavustus.....	5
1.10. Oppilaat, joilla ei ole oikeutta kunnan järjestämään maksuttomaan koulukuljetukseen	5
1.11. Koulukuljetusetuuden hakeminen	5
2. KULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN	6
2.1. Kuljetusaikatauluista tiedottaminen	6
2.1.1 Paikallisliikenteellä kulkevat oppilaat	6
2.1.2 Takseilla kulkevat oppilaat	6
3.1. Turvavyön käyttö koulukuljetuksissa	7
3.2. Vakuutus ja vastuut	7
3.3. Lait ja asetukset.....	8
4. KOULUKULJETUSTEN PELISÄÄNNÖT.....	8
4.1. Oppilaan muistilista	8
4.2. Huoltajan muistilista	9
4.3. Kuljettajan muistilista.....	9

1. YLEISET PERIAATTEET

Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin/asunnon ja koulun/esiopetuspaikan välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Esi- ja perusopetuksen oppilaiden koulukuljetusten järjestämisessä noudatetaan perusopetuslaissa annettuja määräyksiä ja tässä oppaassa määritellyjä ehtoja, joiden täytyessä kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen.

1.1. Perusopetuslaki 21.8.1998/628

32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (13.7.2018/542) Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatustlain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542) Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

1.2. Koulumatkan pituus

Oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, kun yhdensuuntaisen koulumatkan pituus lyhintä käyttökelpoista reittiä pitkin mitattuna on

- 1.-2. luokan oppilaalla ja esikoululaisella yli 3 kilometriä
- 3.-9. luokan oppilaalla yli viisi kilometriä.

Koulumatkan pituus mitataan kotitontin portilta koulutontin portille lyhintä jalankulkukelpoista reittiä pitkin. Koulumatkan mittauksen tekee kuljetussuunnittelija ja tarpeen tullen matka mitataan myös maastomittauksena.

Kunnan velvollisuus ei ole järjestää kuljetusta koko koulumatkalle, vaan koulumatkaan voi sisältyä myös itse kuljettava osuus. Yllä esitetyt kilometrirajat ovat pisimpiä mahdollisia omavastuumatkoja, jotka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin.

1.3. Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta määritellään vaaralliseksi, kunta on velvollinen järjestämään kuljetuksen. Kuljetusta ei välttämättä järjestetä koko osuudelle, vaan se voidaan järjestää vain vaaralliseksi katsotulle osuudelle tai koulumatkaetu voi rajoittua vain osaan lukuvuotta, esimerkiksi talviaikaan.

Koulumatkan vaarallisuuden arvioinnissa käytetään apuna

- tie- ja vesirakennushallituksen määrittelemiä koulumatkan turvallisuuden arviointiohjeita,
- mahdollisia tie- ja poliisiviranomaisten lausuntoja sekä
- Koululiitu-karttojen riskilukuja. Koululiitu-kartoissa on tarkasteltu monipuolisesti tien liikenteellisiä olosuhteita. Suurin painoarvo arvioinnissa on tien liikennemäärällä ja nopeusrajoituksilla.

1.4. Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Peruskoulun oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Kuljetuksen järjestämisestä päätettäessä edellytetään lääkärin tai vastaavan asiantuntijan lausuntoa, jossa kuljetustarve on todettu välttämättömäksi. Lääkäri tai vastaava asiantuntija ei lausunnolla voi velvoittaa kuljetuksen järjestämistä, vaan lausuntoa käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

Koulukuljetuksen myöntämisestä tehdään viranhaltijapäätös. Pääsääntöisesti kuljetus asiantuntijalausunnolla myönnetään enintään lukuvuodeksi kerrallaan. Myös tilapäisistä ja määräaikaisista kuljetuksista (esim. tapaturmat) päätetään kunnassa asiantuntijalausunnon perusteella. Lausunnossa on oltava selvä maininta kuljetuksen tarpeellisuudesta, ajankohdasta ja kuljetustavasta, jos oppilaan kuljetustarve edellyttää muuta kuin julkista vuoroliikennettä.

1.5. Kuljetukset esiopetukseen

Esioppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen lähimpään kunnan esiopetuspaikkaan, kun yhdensuuntaisen koulumatkan pituus lyhintä käyttökelpoista reittiä pitkin mitattuna on yli kolme kilometriä, tai matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Kuljetus järjestetään kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja vastaavasti suoraan esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Mikäli lapsi on varhaiskasvatuksessa samassa paikassa ennen ja/tai jälkeen esiopetuksen, on kyse aina varhaiskasvatuksesta ja siihen liittyvästä matkasta, ei esiopetusmatkasta.

Muilta osin esiopetuksessa olevaan lapseen sovelletaan samoja kuljetuseriaatteita kuin peruskoulun oppilaisiin.

1.6. Koulunkäynti oppilaaksiottoalueen ulkopuolella

1.6.1. Huoltajan hakemuksesta

Kunta ei järjestä maksutonta kuljetusta tai osallistu oppilaan koulumatkakustannuksiin silloin kun oppilas itse huoltajien tahdosta hakeutuu toissijaiseen kouluun tai esiopetukseen muuhun, kuin kunnan osoittamaan, lähimpään esiopetusta tarjoavaan esiopetusyksikköön.

Kunta ei järjestä maksutonta kuljetusta tai osallistu oppilaan koulumatkakustannuksiin myöskään silloin, kun oppilas muuttaa kesken lukuvuoden ja haluaa käydä lukukauden/-vuoden loppuun vanhassa koulussa.

Kun vieraskuntalainen oppilas hakeutuu ja hyväksytään oppilaaksi kunnan kouluun, oppilaan huoltaja vastaa oppilaan koulukuljetuksista ja / tai saattamisesta.

1.6.2. Opetuksen järjestäjän ohjauksesta

Opetuksen järjestäjä voi ohjata tai osoittaa kunnan alueella kouluksi/esiopetuspaikaksi oppilaan huoltajan kanssa neuvoteltuaan muun kuin oppilaan asuinpaikan oppilaaksiottoalueen koulun seuraavista syistä:

- lapsen oppimisen tuen järjestämisen kannalta
- koulun oppilasmäärien tasaamisen vuoksi
- kuljetusjärjestelyjen sujuvuuden vuoksi
- tai muusta oppilaan turvallisuuteen tai terveyteen liittyvästä painavasta syystä koulun rehtorin, terveydenhoitajan sekä moniammatillisen oppilashuoltoryhmän puoltamana (lausunnot toimitettava kuntaan)

Oppilaalla on oikeus koulukuljetukseen silloin, kun kunta on ohjannut tai osoittanut oppilaan muuhun kuin hänen asuinpaikkansa mukaiseen oppilaaksiottoalueen kouluun ja maksuttoman koulukuljetuksen ehdot (koulumatkan pituus, vaarallisuus, vaikeus tai rasittavuus) täyttyvät.

1.7. Yhteishuoltajuus

Jos oppilaan huoltajilla on yhteishuoltajuus, kunta järjestää koulukuljetuksen vain väestörekisteriin merkittyyn kotin osoitteeseen, mikäli maksuttoman koulukuljetuksen ehdot (koulumatkan pituus, vaarallisuus, vaikeus tai rasittavuus) täyttyvät.

Oppilaan siirtyminen väliaikaisesti asumaan toisen huoltajan luokse ei ole peruste maksuttomaan kuljetukseen.

1.8. Kuljetukset hoitopaikkaan, lääkäriin yms.

Kunta ei järjestä kuljetuksia kodin ja hoitopaikan välillä tai terapia-, lääkäri- ja kerhokäynteihin.

1.9. Kuljetusavustus

Oppilaan huoltajalle voidaan myöntää kuljetusavustus perustellusta syystä (esim. kunta ei pysty järjestämään oppilaalle kuljetusta tai oppilaan terveydentila vaatii erityisjärjestelyjä kuljetuksissa). Kuljetusavustusta haetaan kuljetushakemuslomakkeella ja se myönnetään enintään lukuvuodeksi kerrallaan oppilaalle, joka on oikeutettu kuljetukseen. Mikäli oppilaan koulumatkalla on kunnan järjestämä erilliskuljetus (koulutaksilla), ei tälle matkalle ole mahdollista saada kuljetusavustusta.

Kuljetusavustuksen suuruus on 0,23 €/km ja se maksetaan jälkikäteen puolivuositain tai erikseen sovittaessa kuukausittain huoltajan toimittaman laskun perusteella.

Kuljetusavustus ei ole avustus, jota huoltaja voisi hakea aina silloin, kun haluaa itse kuljettaa lapsensa kouluun.

Esikoululaisille, jotka ovat vain muutamana päivänä kuukaudessa pelkässä esiopetuksessa ja muulloin kokopäivähoidossa, myönnetään ensisijaisesti kuljetusavustus, joka tarkoittaa, että vanhemmat huolehtivat itse kuljettamisesta esikouluun ja takaisin. Kuljetusavustusta ei makseta niiltä päiviltä, kun oppilas on aamu- ja iltapäivähoidossa. Kuljetusetuudesta päätettäessä käytetään harkinnanvaraisuutta.

1.10. Oppilaat, joilla ei ole oikeutta kunnan järjestämään maksuttomaan koulukuljetukseen

Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeuttamattoman oppilaan huoltaja on itse velvollinen järjestämään lapsensa kuljetuksen parhaaksi katsomallaan tavalla, esim. linja-autolla.

Oppilaat, jotka eivät ole oikeutettuja koulukuljetuksiin, saavat kulkea mukana kouluautoissa korvausta vastaan edellyttäen, että oppilaalle on tilaa autossa, liikennöitsijän hyväksyy, eikä siitä aiheudu kuljetukseen oikeutetuille haittaa. Huoltaja sopii asian suoraan liikennöitsijän kanssa. Kuljetusreitteihin saattaa tulla muutoksia jopa kesken lukuvuoden, eikä kuljetuksen jatkuvuutta voida taata.

1.11. Koulukuljetusetuuden hakeminen

Koulukuljetusta haetaan täyttämällä koulukuljetushakemus, joka löytyy Janakkalan kunnan nettisivuilta www.janakkala.fi/koulukuljetus

Koulukuljetushakemus tulee täyttää aina kun koulu tai osoite vaihtuu. Yläkouluun siirtyessä kaikki tekevät uuden kuljetushakemuksen. Samoin esioppilaan siirtyessä 1. luokalle tulee täyttää uusi kuljetushakemus.

Lukuvuoden alusta kuljetuksen aloittavista tulee tehdä kuljetushakemus 30.4. mennessä. Myöhässä toimitetut hakemukset otetaan kuljetuksiin viimeistään 1.9. alkaen.

Lukuvuoden aikana kuljetushakemuksen käsittelyaika on 2 viikkoa.

Myös tilapäisten ja määräaikaisten kuljetusten tarpeesta (esim. tapaturmat) tulee täyttää koulukuljetushakemus. Koulukuljetuksen myöntämisestä tehdään viranhaltijapäätös.

2. KULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN

Koulukuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä eli vuorolinja-autoja. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kulkumuotoja (linja-auto, taksi, kävely).

Koulukuljetuksia hoidetaan tilausajoliikenteellä (taksit) silloin, kun vuorolinja-autot eivät kulje tai niiden aikataulut eivät sovi koulukuljetuksiin. Koulukuljetuksia hoidetaan tilausajoliikenteellä myös silloin, jos oppilaan päivittäinen koulumatkoihin käytettävä aika ylittää perusopetuslaissa määritellyt aikarajat tai jos oppilas tarvitsee asiantuntijalausannon perusteella taksikuljetuksen.

Taksikuljetusten reitit suunnittelee kuljetussuunnittelija. Taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle – periaatteella, vaan taksit ajavat tietyn linja-autonomainen reitin ja oppilaat kerääntyvät sovituille taksipysäkeille kuten linja-autoakin käytettäessä. Pisimmillään oppilaan kulkema matka pysäkille voi olla 1.-2. luokan oppilaalle ja esikoululaiselle 3 km, 3.-9. luokan oppilaalla 5 km. Taksi hakee kotoa ainoastaan silloin, kun siihen on erityinen syy esim. lääkärintodistus, jonka mukaan oppilas on välttämätöntä hakea kotoa saakka. Perusopetuksen oppilailla lääkärintodistuksen antajana on pääsääntöisesti koululääkäri.

Taksikuljetukset järjestetään siten, että ne mahdollisuuksien mukaan palvelevat usean luokan ja koulun oppilaita. Aikataulujen vuoksi oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai iltapäivällä. Perusopetuslain mukaan alle 13-vuotiaiden oppilaiden koulumatka odotusaikoihin voi kestää enintään 2½ tuntia päivässä. 13 vuotta täyttäneen oppilaan koulumatka voi odotusaikoihin kestää kuitenkin enintään 3 tuntia päivässä. Odotusajat pyritään kuitenkin pitämään kohtuullisina.

2.1. Kuljetusaikatauluista tiedottaminen

2.1.1 Paikallisliikenteellä kulkevat oppilaat

- Uusille linja-autoa käyttäville kuljetusoppilaille bussikortti postitetaan kotiin ennen koulun alkua.
- Jo bussikuljetuksissa olleiden bussikortit päivitetään kesän aikana tulevaa lukuvuotta varten.
- Sama bussikortti on käytössä koko peruskoulun ajan.
- Huoltaja hankkii uuden bussikortin hävinneen tai rikkoutuneen tilalle
- Paikallisliikenteen aikataulut, reitit ja pysäkit löytyvät seudullisesta Reittioppaasta (reittiopas.hameenlinna.fi)
- Huoltajan tehtävänä on selvittää lähin bussipysäkki ja opastaa etenkin ensi kertaa bussissa kulkevaa lastaan.

2.1.2 Takseilla kulkevat oppilaat

- Ensimmäinen suunnitelma taksien ajoreiteistä on valmiina n. 1-2 viikkoa ennen koulun alkua.
- Ensimmäisinä kouluviikkoina taksiaikatauluihin tulee muutoksia, joten oppilailta ja huoltajilta toivotaan kärsivällisyyttä muutoksien suhteen.

- Yläkoulujen 5. jaksojärjestelmällä on vaikutusta kaikkien koulujen kuljetuksiin lukuvuoden aikana.
- Taksikyydeillä (kokonaan tai osan matkoista) kulkeville on käytössä Kouluun.fi -palvelu, josta huoltajat näkevät kuljetusten aikataulut
- Jos kyytiä ei tarvitse, tulee matka perua Kouluun.fi -palvelusta ajoissa

3. LIKENNETURVALLISUUS

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Koulukuljetuksessa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin.

3.1. Turvavyön käyttö koulukuljetuksissa

Kouluajoa ajavan auton kuljettaja ohjaa ja valvoo oppilaiden turvavyön käyttöä.

Mikäli oppilas toistuvista kehotuksista huolimatta ei noudata ohjeita:

- ajoneuvon kuljettaja on velvollinen ilmoittamaan siitä kuljetussuunnittelijalle.
- Kuljetussuunnittelija ottaa yhteyttä oppilaan kotiin, kertoo tilanteen ja ilmoittaa ettei oppilaan omavaltainen ja ohjeista piittaamaton käyttäytyminen voi jatkua, sekä kertoo ajoneuvon voivan kieltäytyä ottamasta omaa ja muiden liikenneturvallisuuksia vaarantava oppilas koulukuljetukseen.
- Mikäli tilanteessa ei tapahdu muutosta ajoneuvon kuljettaja ilmoittaa uudelleen asiasta kuljetussuunnittelijalle, joka valmistelee kuljetuspäätöksen, jossa koulukuljetuksen järjestämisen vastuu siirretään huoltajalle. Menettely perustuu perusopetuslain 29 ja 32 §:ään. Koulukuljetuspäätös tiedotetaan asianomaisille.

3.2. Vakuutus ja vastuut

Oppilas on koulun vastuulla autosta noususta kouluun ja koulun päättymisestä autoon nousuun. Liikennöitsijöiden vastuu kattaa puolestaan oppilaiden autoon noususta kotipysäkille ja kotipysäkiltä koulun pysäkille jättämiseen. Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta.

Vakuutus koskee

- varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa, kouluhammashoitokäyntejä, koululääkärillä käyntejä sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä (mutta ei esim. terapiakäyntejä).
- Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut.
- Esinevahinkoja ei korvata.
- Vakuutus ei korvaa oppilaan tahallaan aiheuttamaa vahinkoa toiselle osapuolelle eikä vaatteiden, silmälasien tms. rikkoutumista.
- Vahingontekijä (myös alaikäinen) tai hänen huoltajansa joutuu korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

3.3. Lait ja asetukset

Koululaisten kuljettamisesta säädetään mm. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä (553/2006).

Sen mukaan autossa

- voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia. Jos auto on varustettu koulukuljetuskäyttöön hyväksytyillä lisäturvavöillä, saa matkustajien määrä yhdellä istuimella tai istuinrivillä olla enintään esim. 4-paikkaisessa autossa 6.
- Kuljettajalle ja kahdeksalle matkustajalle rekisteröidyssä henkilöautossa saa kullakin vähintään 70 senttimetrin levyisellä istumapaikalla kuljettaa kahta siihen sopivaa matkustajaa. Matkustajien kokonaismäärä saa tällöin olla 13, jos kaikki matkustajat ovat lukuvuoden alkaessa alle 13-vuotiaita, ja muutoin 12. Linja-autossa voidaan kuljettajan lisäksi kuljettaa enintään rekisteriin merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia.
- Kuljetusautossa tulee olla edessä ja takana neliön muotoinen koulukyyti-kilpi.
- Alkolukkolain 25.8.2016/730 mukaan alkolukolla varustettua ajoneuvoa on käytettävä esiopetukseen, perusopetukseen ja lisäopetukseen osallistuvien oppilaiden kuljetuksissa, toisen asteen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden kuljetuksissa; ja päivähoitokuljetuksissa, jos kuljetuksen järjestää kunta, kuntayhtymä, koulu tai laitos tilausliikenteenä ja kuljetukseen saadaan kunnan tai valtion tukea.

4. KOULUKULJETUSTEN PELISÄÄNNÖT

4.1. Oppilaan muistilista

- ole aina ajoissa (vähintään 5 minuuttia ennen hakuaikaa) sovituissa noutopaikassa
- odota kuljetusta pysäkillä tai sovituissa paikassa, ei ajoradalla
- hämärän ja pimeän aikana käytä aina heijastinta tai heijastinliiviä
- ajokelin ollessa huono tai muista syistä (esim. auton rikkoutuminen) voi joskus käydä niin, ettei linja-auto tai taksi pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Korvaava kuljetus pyritään järjestämään, mutta kuljetusta ei pidä odottaa pysäkillä loputtomiin, vaan on parasta mennä kotiin ja ilmoittaa ainakin vanhemmalle koulukyydin myöhästymisestä. Myöhästymisistä pyritään tiedottamaan joko suoraan vanhemmille tai koulun kautta vanhemmille.
- älä ryntää autoon muita matkustajia töniä
- tervehdi kuljettajaa
- esitä matkalippusi aina linja-autoon noustessa
- käytä aina turvavyötä
- käyttäydy autossa hyviä tapoja noudattaen rauhallisesti
- linja-auton istumapaikkoja ei ole varattu repuille
- linja-autossa tai taksissa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana
- linja-auton tai taksin kuljettaja saa puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriököintiin tilanteen vaatimalla tavalla
- tarkista, että et unohtanut mitään autoon
- odota, että auto on lähtenyt pysäkillä ja että näet joka suuntaan ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa

4.2. Huoltajan muistilista

- huolehdi siitä, että lapsesi on ajoissa odotuspaikalla (vähintään 5 minuuttia ennen hakuaikaa)
- keskustele lapsen kanssa pysäkillä ja autossa käyttäytymisestä
- kuljetussuunnittelija ja liikennöitsijä osoittavat lapselle pysäkin paikan, joka voi olla linja-autopysäkki, liittymä tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka. Jos huoltajalla on erimielisyyttä pysäkistä, kuljetussuunnittelija ja liikennöitsijä päättävät yhdessä pysäkin paikan tieliikennelain pohjalta
- Huoltaja peruu taksikyydit ensisijaisesti Kouluun.fi -palvelussa (tai suoraan liikennöitsijälle tai kuljetussuunnittelijalle) hyvissä ajoin ennen matkaa, ettei auto aja turhia reittejä.
- ilmoita autoilijoille/koululle/esiopetuspaikkaan kuljetuksiin liittyvistä lapsen terveydentilaa koskevista vakavista asioista
- tarkista, että lapsen ulkoiluvaatteissa on heijastimet tai lapsesi käyttää heijastinliiviä
- huoltaja on velvollinen sopimaan liikennöitsijän kanssa lapsen autolle aiheuttamasta mahdollisesta vahingosta. Kunta ei korvaa oppilaiden autolle aiheuttamia vahinkoja

4.3. Kuljettajan muistilista

- muista, että olet oheiskasvattaja, käyttäytymisesi on esimerkillistä ja pidät yllä järjestystä.
- Kielenkäyttösi on oltava ystävällistä ja asiallista
- muista, että erityisoppilaat tarvitsevat usein erityishuomiota
- muista liikennesäännöt ja liikennekäyttäytyminen, koululaiskuljetuksissa ajoneuvokohtainen nopeusrajoitus on enimmillään 80 km/h
- ole täsmällinen aikataulussa ja huomioi kelivara
- aja odotusalueelle rauhallisesti
- ota lapset kyytiin ja jätä kyydistä sovitussa paikassa
- huolehdi, että autoon siirtyminen ja poistumien tapahtuvat rauhallisesti ja kiireettä
- tarkista, että lapset ovat kyydissä ja turvavöissä ennen kuin lähdet liikkeelle
- jos kuljetuksessa esiintyy ongelmia, ota yhteyttä ensin koulun rehtoriin tai kuljetussuunnittelijaan, tarpeen vaatiessa myös lapsen vanhempiin